

Brævið frá Hægstarætti um dómarakanningar

Hjálagt brævasendingini frá danska forsætisráðharranum til Edmund Joensen, løgmann mána-dagin var eisini avrit av brævinum, sum hægstarættarforsetin Niels Pontoppidan sendi fólkingi-num í 1993 og sum snúði seg um stóðutakanina hjá Hægstarætti til dómarakanningar í síni heild. Vit prenta prenta brævið:

Præsidenten for Højesteret,
København, den 3. novem-
ber 1993

Folketingets Præsidium
Folketinget
Christiansborg,
1218 København K.

I anledning af det af regeringen bebudede forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en undersøgelsesret i medfør af retsplejelovens § 21 a til at undersøge visse forhold i forbindelse med Sparekassen Nordjyllands overtagelse af engagementer fra Himmerlandsbanken skal jeg efter drøftelse med mine kolleger i Højesteret, nogle retspræsidenter, herunder præsidenten for Sø- og Handelsretten, og Den Danske Dommerforening anføre følgende:

Den sag, som er omfattet af det foreslåede kommissorium for undersøgelsesretten, angår efter det for mig foreliggende en tvist mellem på den ene side Sparekassen Nordjylland, som hævder, at man i forbindelse med sparekassens overtagelse af engagementer fra Himmerlandsbanken har fået et tilsagn fra Told- og Skattestyrelsen om en ubetinget adgang til at fradrage 173 mio. kr. i sparekassens skattepligtige indkomst for 1993, og på den anden side skattemyndighederne, som gør gældende, at tilsagnet ikke kan forstås som hævdet af sparekassen, idet fradragsretten alene endeligt tilkommer sparekassen i det omfang, sparekassen efter sædvanlige skatteretlige regler konstaterer et fradragsberettiget tab.

Som anført i bemærkningerne til beslutningsforslaget er der således tale om en tvist mellem en privat part og staten. Efter de gælden-

de forfatningsretlige regler hører en sådan tvist under de almindelige domstole, jf. grundlovens § 3.

Det giver derfor anledning til betydelige principielle betænkeligheder, at ikke alene fastlæggelse af det faktiske hændelsesforløb, men også de juridiske tvivsspørgsmål, som tvisten giver anledning til, forelægges for en undersøgelsesret. Sagen rejser komplicerede spørgsmål af skatte- og forvaltningsretlig karakter, som undersø-

gelsesretten ifølge kommissoriet skal tage stilling til.

Undersøgelsesretten har ingen dømmende myndighed, jf. grundlovens § 61 og retsplejelovens § 21 a, stk. 2. Retten kan derfor hverken i forhold til staten eller sparekassen bringe sagen til afslutning gennem en bindende afgørelse. Alligevel vil rettens vurdering let blive opfattet som en sådan afgørelse. Det fremgår da også af bemærkningerne, at en væsentlig begrundelse for

at fremsætte forslaget har været ønsket om, at der hurtigst muligt sker en fuldstændig afklaring af sagen.

Betænkelighederne forstærkes i væsentlig grad af de processuelle regler eller snarere mangel på samme, som er gældende for en undersøgelsesrets virksomhed. Undersøgelsesretten vil således skulle tage stilling til de nævnte spørgsmål, uden at retten som grundlag herfor har haft sagen forelagt på den måde,

som i retsplejeloven er foreskrevet for behandlingen af civile sager.

Sagen understreger således behovet for, at spørgsmålet om brugen af undersøgelsesretter (og kommissionsdomstole), disses opgaver og de regler, som bør gælde for deres virksomhed, tages op gennem nedsættelsen af et udvalg. Det ønskelige heri fremgik klart af den høring om emnet, som Advokatrådet under deltagelse af en bred kreds af jurister og andre interes-

serede afholdt i april 1993. Jeg skal derfor stærkt opfordre til, at et sådant udvalgsarbejde nu snarest iværksættes.

I mangel af den afklaring om brugen af undersøgelsesretter, som et udvalgsarbejde som det nævnte vil kunne tilvejebringe, har man – også på baggrund af hidtidig praksis – uanset sagens særlige karakter og de deraf følgende betænkeligheder ikke ment at burde modsætte sig, at domstolene medvirker til gennemførelse af den foreslåede undersøgelse. Men må imidlertid – hvis en sådan afklaring ikke fremkommer – forbeholde sig sin stilling til fremtidig tilsvarende undersøgelse.

Kopi af denne skrivelse er sendt til justitsministeren.

Med venlig hilsen

Niels Pontoppidan

HEGN & HEGNPELAR

Seyðahegn og hegnpelar í ymsum støddum á goymslu.

Eisini hava vit nútímans el-hegn.

P/F PW-ÍSINKRAM

FR-660 Seldarfjørður
Tlf. 41166 - 84166

LANDSFUNDURIN '95 verður á SKÁLA 31. mars og 1. apríl

Føroya Javnaðarflokkur